

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság *Budapesten, 2008. év március hó 4. napján* megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntette miatt a vádlott ellen indított bűnügyben a Nógrád Megyei Bíróság B.215/2006/17. számú ítéletét *megváltoztatja, a vádlott cselekményét emberölés bűntettének (Btk. 166. § (1)-(2) bekezdés d./pont) minősíti.*

A vádlottal szemben kiszabott főbüntetést 6 (hat) évi fegyházbüntetésre, a mellékbüntetés mértékét 6 (hat) évre *súlyosítja.*

Az elsőfokú eljárás során a vádlottat további 3.000 (háromezer) forint bűnügyi költség megfizetésére is *kötelezi.*

Egyebekben az első fokú ítéletet *helybenhagyja.*

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott fegyházbüntetésbe *beszámítja.*

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 61.200 (hatvanegyezer-kettőszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Nógrád Megyei Bíróság B.215/2006/17. számú 2007. április 5. napján kelt ítéletével a vádlottat emberölés bűntette miatt 4 év börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott börtönbüntetésbe beszámításáról, továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére súlyosabb minősítés - a vádirattal egyező különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének - megállapítása, és a kiszabott büntetés súlyosítása végett.

A vádlott és védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.361/2007. számú átiratában az ügyészi fellebbezést más okból is fenntartotta, és a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében tárgyalás kitűzését indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyészi perorvoslat alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes körben felülbírált.

A Fővárosi Ítéltábla maga is észlelte az ítélet részbeni megalapozatlanságát és az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének részleges elmulasztását. Ezért a másodfokú elbírálásra a Be. 363. §-a szerinti tárgyalási formát tűzött ki, és a felülbírálat során bizonyítási eljárást fogantatosított.

Kirendelte az igazságügyi orvos szakértőt, részben a megalapozatlanság kiküszöbölése végett, de arra tekintettel is, hogy a sértettet boncoló és a sérüléseiről szakvéleményt adó igazságügyi orvos szakértő - a Be. módosítása értelmében 2007. január 1-től - nem rendelhető ki szakértőként, mivel az ügyben eljáró nyomozóhatósággal szolgálati viszonyban áll.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú tárgyaláson fogantatosította a vádlott kihallgatását és elétárta a nyomozás során tett vallomásait, mivel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség ennek az elsőfokú eljárásban történt elmulasztását alappal kifogásolta.

Továbbmenően a tárgyalás anyagává tette a Nógrád Megyei Főügyészség sértettel szemben benyújtott vádiratát.

A másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményeként a tárgyaláson a Fellebbviteli Főügyészség képviselője a tényállásnak a bizonyítás anyagával történő kiegészítését, a vádlott cselekményének különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettekénti minősítését és a kiszabott büntetés súlyosítását indítványozta.

A védő tárgyaláson kifejtett jogi álláspontja értelmében a vádlott jogos védelmi helyzetben volt, amelyet menthető felindulásból lépett túl, ezért az emberölés privilegizált alakzatának megállapítását és az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítését indítványozta. Az ügyészi indítvánnyal szemben annak a véleményének is hangot adott, hogy a sértett életének kioltása nem haladta meg az élet elvételével szükségképpen együtt járó szenvedés mértékét, ezért e körben az ügyészi álláspont elutasítását indítványozta.

Az ügyész fellebbezése alapos.

A felülbírálat körében észlelte a másodfokú bíróság, hogy bár az elsőfokon eljáró Nógrád Megyei Bíróság az eljárási szabályok alapvető betartása mellett járt el, bizonyítási eljárása azonban túlzottan célirányos volt, és a vádlott bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomása mellett nem teljes körűen derítette fel a tényállást, adós maradt a bizonyítékok között fennálló ellentmondások feloldásával. A vádlottnak az eseményeket részleteiben taglaló, eltérő tartalmú vallomásait nem tette a tárgyalás anyagává, nem nyilatkoztatta az ellentmondásokról, azt nem értékelte, a kihallgatott tanúk emlékezetét sem segítette a pontosabb nyomozati vallomás ismertetésével. A sértett sérüléseivel kapcsolatban nem hallgatta meg az orvosszakértőt, így nem tisztázta a sérülések keletkezési mechanizmusait, nem ellenőrizte a vádlott előadását, és elmulasztotta a sértett sérüléseinek az ítéleti tényállásban felsorolását. Megelégedett annak megállapításával, hogy a vádlott ölte meg az édesapját, mivel álláspontja szerint „a bűnösség bizonyítása viszonylag egyszerű volt”(elsőfokú ítélet 5. oldal).

A leszűkített bizonyítás eredményeként a megállapított tényállásból levont jogi következtetése is részben téves, az ítélet indokolása pedig hiányos, amely a vádlott büntetőjogi felelősségének törvényes értékelésére és a kiszabott büntetésre is kihatott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállását a Be. 352. § (1) bekezdése alapján a Be. 363. § (2) bekezdés b./ pontja értelmében a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeként az alábbiak szerint **egészíti ki**:

- A vádlott elvált családi állapotú.
- A sértettet 14 rb. nagy és közepes támadás okozta erőbehatás érte, amelyből 5 rb. megnyitotta a hasüreget, további 4 rb. hasra irányzott, de a hasüreget bizonyíthatóan nem megnyitó sérülés volt. 1 rb. nyaki sérülés 8 cm-es szúrcsatornát okozva a gerincig hatolt, míg 1 rb. a bal combba mélyre hatoló szúrástól eredt. A további 3 rb. szúrással felületesebb sérülést okozott.

A szeméremcsont táji sérülés hullai sérülés volt; míg három kézsérülés (jobb hüvelykparna metszett és jobb alkar szúrt metszett sérülése, valamint jobb alkar áthatoló sérülése) védekező jellegű.

Az ágyéki csigolyák területén rögzített zúzódásos bevérzés bántalmazás eredménye, ütés, rúgás egyaránt okozhatta, de zuhanástól nem jöhetett létre.

Továbbmenően a sértett az arc zúzódásos és hámhorzsolódással járó sérüléseit szenvedte el.

- A vádlott az első három szúrást a 20 cm teljes- 9,5cm pengehosszúságú kb. 3cm pengeszélességű késtől szenvedte el, míg a további sérüléseket az un. német szikétől.
- A sértett halálában természetes megbetegedései nem játszottak szerepet. Ütő- és artériás vérzés hiányában vérzéses sock nem következett be. A kis- és hajszáleres testszerte szivárgó lassú külső- és belső kivérzés együttesen a szervezet kimerülését, a keringés összeomlását, majd hosszú percek, órák alatt a sértett halálát okozta.
- A Nógrád Megyei Főügyészség B.2094/2005/5.BTÖ. számú vádiratának történeti tényállása értelmében a sértett a gyanúsított egyetlen gyermeke. Az apa feleségének, a fia édesanyjának 1994-ben bekövetkezett halála óta az apa és fia közötti kapcsolat olyannyira megromlott, hogy közöttük napirenden voltak a szóváltások, veszekedések, melyek nem egy esetben verekezésbe torkollottak. Ezen, tettelegességig fajuló viták során az apa rendszeresen megöléssel fenyegette fiát. Kapcsolatuk romlása olyan mértéket öltött, hogy a vádlott fia elhagyta a szülői házat és élettársával Budapestre költözött, azonban mindezek ellenére nem szakított meg minden kapcsolatot édesapjával, hanem rendszeresen látogatta őt és ugyancsak a házban, de külön lakrészben élő anyai nagyanyját is. 2005. augusztus 6-án a vádlott fia élettársával, személygépkocsival Budapestről Bánkra utazott, hogy meglátogassa családját. Kora délután - 14 óra 45 körüli időben - újabb szóváltás alakult ki a felek között, melynek során az apa kérdőre vonva, újfent szidalmazni kezdte fiát, a sértettet. Emiatt heves veszekedés alakult ki közöttük, mely jelen esetben is a tettelegességig fajult. A vita hevében az apa a konyhaszekrény fiókjából elővett egy nagy méretű, 34 cm teljes, 21 cm pengehosszúságú, egyélű, hegyben végződő konyhakést és azzal - többször a „megöllek, megöllek, még a temetőbe” kifejezéseket használva - fiára támadt. A vádlott fia a dühöngő apja elől az udvarra menekült, majd miután tudatosult benne, hogy a bántalmazást komolyan gondolja, szobájába rohant, ott magához vett egy gázsprayt és védekezésként - miközben egyik kezével a szúrást próbálta kivédeni - lefújta őt. Az apa azonban még ekkor sem hagyott fel szándékával, s a kezében lévő kést ismét szúrásra emelve, a hátrálva menekülő és segítségért kiáltó fiát - miközben ő megcsúszott és elesett - a mellkas jobb oldalán még egyszer sikerült megszúrnia. Ezt látva a fia segítségére siető élettársa - a rendőrség értesítését követően - beindította autójukat, s miután a fia beugrott a jobb első ülésre, elmenekültek a helyszínről és orvosi ellátás végett a váci kórházba mentek. A sértett édesapja, a vádlott bántalmazása következtében a jobb tenyér metszett sérülése során ín-, ideg-, izom és verőérsérülést szenvedett, a mellkasi szúrás a mellüregbe nem hatolt.

E kiegészítéseket az ítélet hiányosságai tették szükségessé.

A személyi részhez kapcsolódóan (családi állapot) a nyomozati anyagban erre utaló vádlotti kijelentéseket a vádlott a másodfokú tárgyaláson megerősítette.

A sértett sérüléseiről és keletkezési mechanizmusokról, halálának körülményeiről és a kés használatáról szakértő a boncjegyzőkönyv adatai alapján részletesen nyilatkozott figyelemmel a vádlott vallomására és a bizonyítási eljárás adataira.

A boncjegyzőkönyv eseti pontatlanságai, a szúrcsatorna leírásának hiánya miatt a külső- és belső sérülések nem álltak teljes körben összhangban, így nem volt pontosan megállapítható a hasra irányzott szúrások közül ténylegesen melyek hatoltak be a hasüregbe, ezért csak a kétséget kizáró módon megállapítható eseteket állapított meg a Fővárosi Ítéltábla.

A kés paramétereit az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, az elsőfokú bíróság pedig nem állapította meg, hogy a vádlott melyik kés használatával milyen sérülést okozott.

Az ítéleti tényállás kiegészítése a sértett ellen emelt váddal azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság tényállásában utalt rá, azt a vádlott az elsőfokú tárgyaláson felmutatta, azonban az irat csatolására/ beszerzésére nem került sor. A vádlott sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérlete miatt indult büntetőeljárás - a sértett halála miatt megszüntetett - megerősítette a vádlott és a tanúk következetes előadását a sértett magatartásáról. A másodfokú bíróság pótlólag beszerezte az okiratot és a tárgyalás anyagává tette.

Az elsőfokú ítélet tényállásából *mellőzi*, hogy a vádlott kaszáló mozdulatokkal szúrt, mivel a támadás célzott volt, életfontosságú szervekre irányult, amely támadás során a vádlott a kést forgatta, avagy a támadást megszakítva ismét elindította.

A sebszélekből és a sérülésekből következtetést lehetett vonni a késhasználat módjára, és mivel a kaszáló mozdulatra tett vádlotti vallomást az orvosszakértő szóban előterjesztett véleménye cáfolta, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállásából e megalapozatlan megállapítást mellőzte.

A fentebb rögzített kiegészítésekkel az ítélet tényállása megalapozott és a másodfokú eljárásban a felülbírálat alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság tényállása és a másodfokú kiegészítés alapján is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és megalapozottan állapította meg, hogy a vádlottat egyenes ölési szándék vezette a sértett életének kioltásában, ugyanakkor tévedett az élet elleni cselekmény helyes jogi minősítésben.

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott a jogos védelem kérdésével. A vádlott az apa és a nagyanyja meglátogatása miatt utazott Bánkra. Ott tartózkodása során a nagyszülőt ért bántalmazás miatt felelősségre vonta a sértettet. Ismertek az

előzmények, így az a körülmény is, hogy a sértett ellen a fia sérelmére elkövetett emberölés büntetvénye kísérlete miatt büntetőeljárás indult. Ebben a helyzetben az apa az ágyról felugorva kést ragadott és ölésre irányuló kijelentés mellett, a testi alkatából adódó erőfölénnyel támadt az őt felelősségre vonó fiára. Bár ekkor a vádlott kiütötte a kést apja kezéből, a sértett mégsem hagyott fel a támadással, és amikor a vádlott a megszerzett késsel hasba szúrta őt, a sértett a kést a sebből kirántva emberölésre utaló kijelentések hangoztatása mellett továbbra is támadólag lépett fel. A vádlott ezt követően szaladt be saját szobájába egy másik késért.

A Legfelsőbb Bíróság a 15. számú irányelvében elvi élel fejt ki, hogy a történések egész folyamatát figyelembe véve összefüggően kell megítélni, hogy az adott ügyben fennállott-e a jogos védelmi helyzet. A vádlottat kitérés kötelezettség terheli a felmenőjével szemben, a jogtalan és fenyegető támadás ellen. Ezt azonban mindig az adott helyzetben, és ügyben körütekintően kell vizsgálni. A felülbírált ügyben nem volt hely, idő és lehetőség a kitérésre, a vádlott nem tudott elmenekülni, nem tudott hátat fordítani a szobában, a testközelről késsel támadó apjának anélkül, hogy saját életét ne kockáztassa.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a vádlott mindaddig jogos védelmi helyzetben volt, amíg a sértett lefegyverzését (a harmadik szúrás követően apja hasában hagyta a kést) követően át nem ment a saját szobájába egy másik késért. A jogos védelmi helyzet megszűnt, amikor a másik késsel visszatért a helyszínre, a vádlott indulati megtartó cselekménye folytán mindketten a jogtalanság talaján álltak. A vádlott cselekménye ezt követően a sértett célzatos megölésére irányult számos sérülést okozva, durván bántalmazta a sértettet, amely összhatásában elhúzódó halálhoz vezetett. Az együttesen életveszélyes sérülések lassú, kifelé és befelé szivárgó vérzést okoztak, amelytől a sértett keringése összeomlott és órákon át a sértett elhúzódó halálához vezetett. A vádlott és nagyanyja tudták, hogy a sértett haldoklik, de amikor magára hagyták a vádlott még figyelte apja egyre halkuló hörgést. Másnap reggel a nagymama alhason szúrta a már halott sértettet, és a kést a tetemben hagyta.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az élet elleni bűncselekmény minősített esetét elvetette, mivel álláspontja szerint önmagában a szúrások nagy száma a különös kegyetlen elkövetési módot nem alapozza meg. A már felhívott irányelv II/4. pontja értelmében a különös kegyetlenség vizsgálata során emberiességi és erkölcsi szempontok az elsődleges irányadók. A gátlástalanul végrehajtott testszerte megejtett számtalan, de a létfontosságú szervekre irányuló késszúrás mellett a ténylegesen elviselt fájdalomérzésnek nincs döntő jelentősége, mivel az eszméletlen sértett sérelmére is elkövethető az ölési cselekmény különös kegyetlenséggel. A sértettnek a legnagyobb fájdalmat az alkar teljes vastagságán áthatoló ínakat, eret és ideget ért szúrás okozta, amelyet a védekezés során szerzett. A vádlott tudata átfogta a végrehajtás durva, kegyetlen voltát, mivel a sértett már elernyed, védekezni sem volt képes, a vádlott pedig kitartóan támadta, szurkálta. A sértett haláláig/ teljes elcsendesedéséig a vádlott figyelemmel kísérte a

sértett életjeleit, hörgését, de fel sem merült, hogy segítséget nyújtson a haldokló lassan elvérző sértettnek, aki még megkísérelte a sebeit ápolni, a vért lemosni.

Az elsőfokú bíróság helyes indokok alapján cáfolta a védelemnek az erős felindulásban elkövetett emberölés büntette megállapítását célzó érveit.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a vádlott cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d./ pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének minősítette.

Az elsőfokú bíróság feltárta a büntetés kiszabása során értékelhető enyhítő tényezőket, azonban nem észlelt súlyosító körülményt. E körben szükséges volt az elsőfokú ítélet kiegészítése, mivel a vádlott a cselekményt ittas állapotban, a közvetlen hozzátartozója sérelmére követte el. További súlyosító tényező a családon belüli élet elleni bűncselekménybe torkolló konfliktusok elszaporodása.

A felsorolt büntetést csökkentő tényezők, valamint a cselekményt elindító jogos védelmi helyzet indokolta az enyhítő szakasz alkalmazását, azonban az élet elleni cselekmény kiemelkedő tárgyi súlya és a megváltozott jogi minősítés miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetést súlyosította.

A másodfokú bíróság által a rendelkező részben foglaltak szerint felemelt büntetés tettarányos és törvényes szankció, kifejezi a vádlott és cselekménye társadalomra veszélyességét, egyben alkalmas a tettét megbánó vádlottal szemben a büntetési célok hathatós biztosítására.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget korrigálta, mivel a jegyzőkönyvben megállapított bűnügyi költségek nem kerültek bevezetésre a költségjegyzékbe, ezért az elsőfokú bíróság elmulasztotta egy részösszegnek a bűnügyi költséghez hozzáadását.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az ún. „kisítelek” közokirat, így annak az elsőfokú bíróság által alkalmazott formája (rövidítés, összeadási jegyzet stb.) nem alkalmas a benne foglaltak pontos követésére, és az írásba foglalás során előálló esetleges kétségek eloszlatására. Felhívja az elsőfokú tanácselnök figyelmét a kisítelek szabályos rögzítésére.

A másodfokú bíróság a Btk. 99. §-a alapján a Btk. 42. § a./ pontja alapján megállapított fegyházbüntetésbe beszámította a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes letartóztatásban eltöltött időt és a Be. 381. §-ára figyelemmel kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása a Be. 372. §-án alapul.

A további fellebbezés lehetőségét a Be. 386. § kizárja.

B u d a p e s t, 2008. év március hó 4. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

***Dr. Mató Ágnes s.k.
előadó bíró***

***Dr. Kiss Sándor s.k.
bíró***

A Nógrád Megyei Bíróság B.215/2006/17. számú ítélete a Fővárosi Bíróság 1.Bf.135/2007/13. számú ítéletében foglalt változtatás mellett jogerős és végrehajtható!

B u d a p e s t, 2008. év március hó 4. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

***Kiadmány hitelül:
tisztviselő***